

KIRJALLINEN KYSYMYS 437/2013 vp

Teräs/peltipiippujen paloturvallisuus

Eduskunnan puhemiehelle

Pelti/teräsrakenteiset hormit (piiput) ovat aiheuttaneet viime vuosina useita tulipaloja niin loma-asunnoissa kuin vakituisissa asunnoissakin. Hormit ovat tyyppihyväksytyjä, mutta siitä huolimatta tulipaloja sattuu.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomai-

sen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko tyyppihyväksyntä teräs/peltihormin osalta ajan tasalla tai onko ohjeistus rakentajille riittävä ja

mihin toimenpiteisiin ministeri ryhtyy asian korjaamiseksi?

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2013

Eero Reijonen /kesk
Aila Paloniemi /kesk

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Eero Reijosen /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 437/2013 vp:

Onko tyyppihyväksyntä teräs/peltihormien osalta ajan tasalla tai onko ohjeistus rakentajille riittävä ja

mihin toimenpiteisiin ministeri ryhtyy asian korjaamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hormeista on säädetty Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa E3 2007, Pienten savupiippujen rakenteet ja paloturvallisuus, määräykset ja ohjeet. Määräysten mukaan esivalmistettujen savupiippujen ja -hormituotteiden CE-merkintä on ollut pakollista 1.9.2009 lähtien, jonka jälkeen tyyppihyväksyntä ei ole ollut mahdollinen. Kyseinen Suomen rakentamismääräyskokoelman osa E3 koskee rakennukseen sekä siihen liittyviin tiloihin rakennettavien pienten savupiippujen suunnittelua ja rakentamista sekä pienten savupiippujen korjaus- ja muutostöitä ja siinä määrätään osoittamaan esivalmistettujen savupiippujen ja -hormituotteiden kelpoisuus aiottuun käyttötarkoitukseen CE-merkinnän perusteella.

CE-merkintää käytetään harmonisoitujen tuotestandardien (hEN) tai eurooppalaisen teknisen arvioinnin (ETA) perusteella. Esivalmistetut savupiiput kuuluvat harmonisoitujen tuotestandardien piiriin. CE-merkintä sisältää tiedot tuotteen ominaisuuksista ja näitä ilmoitettuja ominaisuuksia verrataan tarvittavien käyttötarkoituksen mukaisten ominaisuuksien kanssa suunnitte-

luvaiheessa. Toteutusvaiheessa varmistetaan, että tuote on suunnitelmien mukainen vertaamalla kohteeseen kiinnitetyn tuotteen CE-merkinnällä ilmoitettuja ominaisuuksia suunnitelmissa vaadittuihin ominaisuuksiin. CE-merkityn rakennustuotteen voi saattaa markkinoille kaikkialla Euroopassa ilman erillisiä, jokaisessa maassa tehtäviä selvityksiä. Savupiippu- ja tulisijoille on hyvin kattavasti harmonisoituja tuotestandardeja.

Hormien paloturvallisuudessa yhdeksi keskeiseksi kysymykseksi on tunnistettu tulisijasta lähtevien savukaasujen korkea lämpötila, mitä kuitenkin käytössä olevat eurooppalaisten standardien mukaiset testimenetelmät ja vaatimukset eivät ota riittävällä tavalla huomioon. Ympäristöministeriö lähetti 25.5.2011 savuhormeja koskevissa eurooppalaisissa harmonisoiduissa standardeissa sekä niiden liitestandardeissa olevista puutteista suomalaisten käyttöolosuhteiden kannalta koskevan kirjeen komissiolle edellyttäen standardien parantamista. Sisäasianministeriön ja ympäristöministeriön 2011 VTT:ltä tilaaman tutkimuksen (VTT-S-08754-11) tutkimustulokset tukivat ministeriön kirjeen vaatimuksia. Tamikuussa 2012 komissio vaati, että eurooppalaisen standardisointijärjestön CEN:n teknisten komiteoiden TC 166 Savupiiput ja TC 295 Tulisijat tulee laatia toimenpideohjelma (roadmap) ympäristöministeriön kirjeessä mainittujen standardien parantamiseksi. Standardien korjaukset kuuluvat asianomaisille standardointielimille. Tällä hetkellä ei tarkasti ole vielä tiedossa millä aikataululla eurooppalaisten standardien uusiminen tapahtuu.

Ympäristöministeriö on lisäksi tilannut VTT:ltä selvityksen, tarvitaanko korkeampia savukaasun lämpötilaluokkia kuin T 600, jossa kor-

kein jatkuva savukaasujen lämpötila saa olla 600 astetta. Ympäristöministeriö on myös ollut mukana Tampereen teknisen yliopiston tutkimuksessa. Tutkimuksen mukaan tulisijojen savukaasujen lämpötila savuhormin mitoittamista varten tulisi olla lämpöturvallisuustestissä liitos-hormista mitattu korkein lämpötila. Sisäasiainministeriössä selvitetään mahdollisuuksia säätää Suomessa myytävillä tulisijoilla väliaikaisia kansallisia vaatimuksia, joita edellytettäisiin myös CE-merkityiltä tuotteilta.

Rakentamismääräyskokoelman osa E3 edellyttää hormituotteiden tuotepakkauksen sisältävän tuotteen asennus- sekä käyttö- ja huolto-ohjeet, joissa ohjeen mukaan esitetään myös yhteensopivuus tulisijojen kanssa, periaatteet läpivientien tekemisestä sekä suojaetäisyydet ja puhdistus. Savupiipun käyttöönottoa, käyttöä ja huoltoa koskevat ohjeet, tiedot rakentajasta tai asentajasta, rakennusvuodesta, nuohouksesta

sekä yhteensopivuudesta tulisijan kanssa sekä CE-merkintää koskevat tiedot on ohjeistettu liittämään rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeeseen. Savuhormin ja tulisijan yhteensopivuuden varmistamiseksi on Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa E3 ohjeistettu ilmoittamaan tulisijasta savupiippuun tulevien palokaasujen korkein lämpötila.

Tulisijojen ja savuhormitulipalojen ennalta ehkäisyssä on tärkeää oikeantyyppisen savuhormin valinta sekä sen asennus ja tulisijojen asianmukainen käyttö, säännöllinen nuohous ja muu kunnossapito sekä kunnon tarkistaminen. Ylläpitovastuu on kiinteistön omistajalla.

Edellä kirjoitetun perusteella voidaan todeta ympäristöministeriön, yhteistyössä sisäasiainministeriön kanssa, toimivan jatkuvasti paloturvallisuuden varmistamiseksi niin hormien kuin tulisijojen osalta.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2013

Asunto- ja viestintäministeri Pia Viitanen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 437/2013 rd undertecknat av riksdagsledamot Eero Reijonen /cent m.fl.:

Är typgodkännandet av röckanaler av stål/plåt i nivå med dagens krav eller är instruktionerna till byggarna tillräckliga och

vad tänker ministern göra för att råda bot på situationen

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I Finlands byggbestämmelsesamling E3 2007, Små skorstenars konstruktion och brandsäkerhet, föreskrifter och anvisningar bestäms om röckanaler. Enligt bestämmelsen har CE-märkning av färdigtillverkade skorstenar och röckkanalprodukter varit obligatorisk från och med den 1 september 2009, varefter typgodkännande inte varit möjligt. Den aktuella delen E3 av Finlands byggbestämmelsesamling gäller planering och byggande av små skorstenar i en byggnad samt tillhörande utrymmen. Föreskrifterna gäller även reparations- och ändringsarbeten på små skorstenar. I bestämmelsen föreskrivs att färdigtillverkade skorstenars och röckkanalprodukters lämplighet för avsett användningsområde ska påvisas genom CE-märkning.

CE-märkningen används på grundval av harmoniserade produktstandarder (hEN) eller en europeisk teknisk bedömning, (ETA). Prefabricerade skorstenar omfattas av de europeiska harmoniserade produktstandarderna. CE-märkningen innehåller uppgifter om produktens egenskaper och dessa anmälda egenskaper jämförs på plane-

ringsstadiet med de egenskaper som krävs för den avsedda användningen. På utförandestadiet säkerställs att produkten överensstämmer med planerna genom att de egenskaper som anges på den i objektet fästade produktens CE-märkning jämförs med de egenskaper som krävs i planerna. En CE-märkt produkt kan lanseras på marknaden i hela Europa utan särskilda utredningar i varje land. För skorstenar och eldstäder finns mycket utförliga harmoniserade produktstandarder.

En central fråga i samband med röckkanalers brandsäkerhet har visat sig vara den höga temperaturen hos rökgaserna som avgår från eldstaden, vilket dock inte i tillräcklig grad beaktas i de provningsmetoder och krav som föreskrivs i gällande europeiska standarder. Miljöministeriet sände den 25 maj 2011 ett brev till kommissionen om de brister med tanke på finländska användningsförhållanden som finns i de europeiska harmoniserade standarderna för röckanaler och deras tilläggsstandarder, och i brevet framställdes också krav på att standarderna borde förbättras. En studie som inrikesministeriet och miljöministeriet beställde av Teknologiska forskningscentralen VTT år 2011 (VTT-S-08754-11) ger stöd för kraven i ministeriets brev. I januari 2012 krävde kommissionen att Europeiska standardiseringskommittén CEN:s tekniska kommittéer TC 166 Skorstenar och TC 295 Eldstäder ska utarbeta ett åtgärdsprogram (roadmap) för att förbättra de standarder som miljöministeriet nämnde i sitt brev. De behöriga standardiseringsorganen har till uppgift att revidera standarderna. För närvarande är det inte ännu helt klart med vilken tidtabell omarbetningen av standarderna sker.

Miljöministeriet har dessutom beställt en utredning av VTT om huruvida det krävs högre

temperaturklasser för rökgas än T 600, enligt vilken den kontinuerliga rökghostemperaturen får vara högst 600 grader. Ministeriet deltar också i en undersökning vid Tammerfors tekniska universitet, enligt vilken den rökghostemperatur som eldstäderna dimensioneras för borde vara den högsta temperatur som vid värmesäkerhetsprovet uppmäts i anslutningskanalen. Vid inrikesministeriet utreder man möjligheten att för eldstäder som säljs i Finland utfärda temporära nationella krav, vilka skulle krävas också för CE-märkta produkter.

Del E3 i byggbestämmelsesamlingen kräver att produktförpackningen till rökkanalprodukter ska innehålla installations- samt bruks- och underhållsanvisningar för produkten. Det rekommenderas att kompatibiliteten med eldstäder, principerna för genomföringar samt skyddsavstånd och rengöring också anges i installations- samt bruks- och underhållsanvisningarna. Vidare förordas att anvisningar om ibruktagande, an-

vändning och underhåll av skorstenen, uppgift om byggare eller installatör, byggår, sotning samt kompatibilitet med eldstaden och uppgifter om CE-märkning bifogas byggnadens bruks- och underhållsanvisningar. För att säkerställa skorstenens och eldstadens kompatibilitet rekommenderas i del E3 i Finlands byggbestämmelsesamling att man uppger den högsta temperaturen hos brandgaser som avgår från eldstaden till skorstenen.

För att förebygga bränder i eldstäder och rökkana-ler är det viktigt att en rökkanal av rätt typ väljs och att den installeras på rätt sätt, att eldstaden används korrekt och att sotning och övrigt underhåll samt kontroller av skicket sker regelbundet.

Av det ovan sagda framgår att miljöministeriet i samverkan med inrikesministeriet fortlöpande verkar för att förbättra brandsäkerheten hos såväl rökkana-ler som eldstäder.

Helsingfors den 14 juni 2013

Bostads- och kommunikationsminister Pia Viitanen